

Izhaja vsak delavnik popoldne

CENE PO POŠTI:

za celo leto K 144.—
za pol leta K 72.—

NOVIČAS

Uredništvo in upravnništvo v Kopitarjevi ulici št. 6 — Telefon
uredništva št. 50 — Telefon
upravnništva št. 328

CENE PO POŠTI:

za četrt leta K 36.—
za en mesec K 12.—

V UPRAVI STANE MESEČNO K 10.—

DELA VSKI LIST

POSAMEZNA ŠTEVILKA 80 VIN.

Josip Kremen:

Krščanska misel.

Družabni red kapitalizma, kot obstoja danes je nemogoč in izključen, ker je dokazal popolno desorganizacijo produkcije in konsumsa: Večne gospodarske krize, ki nastajajo danes tu, jutri tam, krize vsled katerih trpe po krivici nedolžni delavski milijoni, kronajo okrvavljeno glavo brezobzirnega kapitalizma. Jasno je, da tako ne sme in ne more iti naprej, ker bi sicer človeštvo utonilo v lastni nezmožnosti in onemoglosti. Sedanji družabni red mora pasti. Vprašanje je le eno: Ali bo padel prekratnim ali razvojnim potom?

Rusija je vrgla carizem in kapitalizem na način, ki je zahteval več krvi in neprijetno večjo izgubo na polju narodnega gospodarstva, kakor pa so znašali stroški in človeške žrtve za svetovno vojno. V našem je posnemala Rusijo Madžarska, Nemčija pa je imela več kot preveč opravka s špartakovci. Ako se ozremo nazaj na vse te dogodke po svetovni vojni, potem resno vzdovimo nad preroki sedanjih socialističnih smeri. Od Trockija pa do vodmat-skega oštarijskega komunista doli — vsi ti zmajujejo z glavo, ker so obupali v svoje odrešilno poslanstvo: Človeštvo postaja slabše, pokorščina manjša, življenjske razmere nevdružne. Da, komunizem je pred razhodom: Ali bo šel v svoji materialistični smeri in nezmožnosti toliko časa naprej, da ga pohodijo nekoč v blato mase lastnih pristašev, ali pa se bo zaokrenil za 180 stopinj, odvrgl materialistično navlako in začel propovedovati vero v Kristusa.

Zaista namreč je ves naš boj zoper kapitalistični družabni red brez haska, ako ne uveljavimo najprej krščanstva sami v sebi, v svoji družini, občini, državi, — javnem življenju. Kapitalizem pridiguje pravo močnejšega nad slabejšim. Zavrgel je krščanstvo. Komunizem propoveduje absolutno oblast družbe nad posameznikom. Zavrgel je krščanstvo. Le-to pa vzame poedinca kot popolno svobodno bitje, ki se mora podvreči skupnosti, v kolikor je to zapopadeno v božjem smotru, ki je soglasje v vsemiru in zveličanje duš v gledanju Boga, vzoru in izvoru vseh neskončnih popolnosti.

Po svojem izvirnem grehu pa je človek k hudemu nagnjen. Vse zlo na svetu je ena sama velika posledica izvirnega greha. Da ni Bog poslal Odraslenika, ki je po katoliški Cerkvi prenovil svet, bi bilo človeštvo že davno izginilo v močvirju greha in nemorale. Tako pa je krščanstvo svet zrevolucioniralo. Krščanstvo je tisti dej, ki vedno odvrča človeka od hudega, ki vedno krepi k dobremu, ki neprestano revolucionira človeško notranjost, odvrčujoč nas od sebičnih dejanj, ki so proti volji božji in že kot taka v škodo celokupne človeške družbe. Krščanstvo je permanentna revolucija, ki brez krvi in nasilja nad bližnjim čisti zasmrjeno svetovno ozračje.

Potrebnost je, da se danes te nepregledne revolucionarne sile krščanstva do dna zavemo. Saj obožujemo Trockija in Ljenu in njihove bližnje pripadnike. A v primeri s Kristom, ki je posebej krščanstvo, so ti moderni evangelisti tako neznatno majhni, da se izgube kot matematične točke v daljavi.

Svet bo preobrazila ena sama misel: Misel krščanstva! Ta pa obstoja v življenju po naukih Krista tako v zasebnem kot javnem življenju. Bogatin, ki bo doumel Kristusove nauke, ne bo odiral. Reče, ki bo doumel Kristusove besede, ne bo preklinjal, ker se bo zavedel, da je Njemu bližji kot izkoriščevalcem.

Današnja doba potrebuje misijonarjev: ne samo duhovnov, kajti moramo prevzeti veliko nalogo propagande krščanstva! Današnji svet hira samo na pomanjkanju krščanstva. Vsa javnost ga je zavrgla. Sedaj iščejo luči v temi. Ne bodo je našli nikdar! Ko bo prešinila njih notranjost misel krščanstva, potem bo bolje, saj daleč ni dan!

DOLZNOST

Vsakega zvestega in zavednega krščansko socialnega delavca je, da naroči

»NOVI ČAS«!

Pridobivajte listu novih naročnikov! S tem delate za razširjenje krščanske socialne misli med delavnim ljudstvom! Na delo, tovariši!

Preiskava proti komunistom.

Preiskava proti komunistom še vedno traja. Čudno je vsekakor to, da vsi sokrivci, ki jih policija dobi in aretira, mirno izpovedujejo, da so atentat povzročili komunisti in njihovi poslanci, medtem ko poslanci vse to odločno zanikajo. To vzbuja v celi javnosti veliko pozornost.

V sledečem poročilo dopisnega urada: Belgrad, 13. julija. Tekom včerajšnjega in današnjega dne je policija zaslišala Dušana Kostića in Andrijo Valenta. Kostić je potrdil, da je imel zveze s poslancom Čopičem. Podal je nekatere nove dokaze o delovanju tega poslanca. Kostić je odkril, da je bila v Zemunu organizirana teroristična sekcija ter je navedel nekatere njene člane. Ta sekcija je delala po navodilih iz Belgrada, pri čemer je bil največ v ospredju Kovačević. Andrija Valenta, ki je madžarske narodnosti in po poklicu mizarski delavec, je navedel, da je bil član terorističnega pododbora v Novem Sadu. Poverjena mu je bila važna misija. Kot kurir je potoval pogostokrat v Budimpešto, kamor je nosil poročila in odkoder je prinašal nova. Njegova izpoved se strinja z izpovedmi ostalih zaslišancev, ki so zapleteni v atentat. Policija je pri-

čela na podlagi te izpovedbe iskati osebe, katere je Valenta označil v svoji izpovedi.

Belgrad, 13. julija. Min. predsednik Nikola Pašić je poslal včeraj po šefu kabineta vojakom, ki so bili ranjeni povodom atentata na prestolonaslednika, po 300 dinarjev. Zdravje ranjencev se polagoma boljša. Šef kabineta g. Popović je posetil tudi ranjenega g. Poisseja, kateremu je izrazil željo ministrskega predsednika, naj čimprej okreva.

Belgrad, 14. julija. (Izv.) Tekom včerajšnje preiskave proti soudeležencem pri atentatu na regenta so bili komunistični poslanci konsontirani z Mojzesom. Ta jim je predbacil, da so bili 26. junija v Novem Sadu na tajnem sestanku, na katerem je bil sklenjen atentat. Oni so to odločno zanikali in predlagali mnogo uglednih prič, ki bodo lahko dokazale, da oni ta dan sploh niso bili v Novem Sadu. (Zelo zanimivo je to poročilo o tem madžarskem judu Mojzesu, ki daje policiji glavne podatke o komunistih.)

Vojaška konvencija z Italijo.

Belgrad, 14. julija. (Izv.) Dr. Kostrenčić, pomočnik finančnega ministra, dr. Gjuro Nenadić, pomočnik ministra za šume in rude, dr. Milan Radosavljević, pomočnik ministra za trgovino in industrijo in dr. Žerjav so imenovani za člane komisije, ki bo sklenila preliminarne konvencije, katero se bodo rešila vsa vprašanja nastala vsled razpada Avstrije med Jugoslavijo in

Italijo. Pogajanja se bodo vršila v Belgradu in prično čez par dni. Ta pogajanja so nekako nadaljevanja pogajanj v Rimu. Karakteristično je, da ni za člane imenovan dr. Trumbić, ki je dosedaj vodil vsa pogajanja z Italijo. V političnih krogih se to pripisuje dejstvu, da je glasoval proti ustavi in se vlada boji, da ne bi delal proti interesom vladnih strank.

NAPADI NA ITALIJANE V ŠIBENIKU.

Šibenik, 14. julija. (Izv.) V ponedeljek je več mladincev napadlo družbo italijanskih častnikov. Posredovala je policija. Med sporom, ki je nastal med obema strankama, sta padla dva strela in je bil neki italijanski častnik ranjen. Podpredsednik dalmatinske vlade dr. Desnica, ki je isti dan prisel v Šibenik, je odredil, da se ima izvršiti stroga preiskava.

NOVO SOCIALISTIČNO GLASILO.

Praga, 13. julija. (Izvirno) S prvim septembrom prične v Pragi izhajati list socialistov - desničarjev v nemškem jeziku. List se bo imenoval »Der Sozialdemokrat«.

WRANGLOVCI NA ČEŠKEM.

Praga, 13. julija. (Izvirno) 5000 vojakov bivše Wranglove armade, predvsem kubanskih kozakov in Ukrajincev bo nastanjenih v Češkoslovaški. Te dni je prisel prvi transport 600 vojakov v Bratislavo.

ŠTRAJKA V MORAVSKI OSTRAVI NE BO.

Moravska Ostrava, 13. julija. Nevarnost štrajka v tukajšnjem premogovnem revirju je za enkrat odstranjena. Delavci so namreč odstopili od svojih glavnih zahtev, da se odpravi mezdnno plačevanje po akordih in da se uvede enotno plačilo za dnevno delo, ne glede na opravljeno delo. Isto tako so se tudi podjetniki izjavili pripravljene za pogajanja, ki se bodo vsled tega pričela 16. t. m.

Politični dogodki.

— Iz Tržiča. Že dva meseca so v občini na krmilu liberalci zvezani s socialisti. Na ves glas so oznanjali, kako se bo tržanom dobro godilo, kadar bodo vladali ti možje. Kako pa je v resnici? Tako daleč smo zašli, da je življenje postalo tod dražje kakor v Ljubljani in drugod. Delavsko ljudstvo je prisiljeno kupovati meso, a to je dražje kot po drugih krajih. Tudi vode nam ne privoščijo. So celi oddelki trga, kjer ne dobiš po dnevu v vodovodnih ceveh kapljice vode. Vodnino naj plačujemo, vodo pa naj iščemo v Bistrici ali po drugih vodnjakih. Občinski odbor pozivamo, naj stori svojo dolžnost in nam nemudoma preskrbi pitne vode.

— Pregajanje nekomunistov v Rusiji. Kakor smo že včeraj poročali, so socialistični poslanci v češkoslovaški narodni skupščini vložili interpelacijo v kateri za-

Grde spletke.

Včeraj smo poročali po dopisnem uradu, da je vlada v ponedeljkovi seji sklenila potrditi g. Peska za ljubljanskega župana. Iz poročila dopisnega urada je bilo jasno, da g. Kukovec, ki se je zakel proti Pesku, ni bilo zraven. To poročilo so prinesli vsi srbski in hrvatski listi. Kar naenkrat pa je sinoči poročal »Slov. Narod«, da Pesek ni bil res potrjen, marveč da gre le za zamenjavo imen.

Ker pa belgrajski listi dobivajo svoja poročila iz uradnega presbira in jih od tod črpa tudi dopisni urad, je jasno, da je prvotno poročilo bilo resnično, da pa hoče sedaj dr. Kukovec to stvar preprečiti, vkljub temu, da je že sklenjena. Da je vlada res že potrdila g. Peska, o tem priča — kakor poroča »Slovenec« — tudi g. Ivan Hribar, ki se je tištedni mudil v Belgradu. Toda demokratov to ne briga. Oni pač utaje, kar je sklenjeno in hočejo sedaj sklep vlade prevrniti. Prašamo vso našo javnost: Ali je že bilo kdaj videti ogabnejše dogodbe? Trma ene ali dveh puhlih demokratskih glav ubija voljo te ogromne večine prebivalstva. Ti ljudje se zgražajo nad diktaturo boljševikov, toda sami uganjajo neprimerno hujšo in gršo diktaturo dveh demokratov nad tisoči delavnih ljudi.

S takim postopanjem se jemlje vladi zadnja iskrica videza resnosti — vse postaja podobno neumni burki. Žal, da mora vstopnino k tej burki drago plačevati delovno ljudstvo v obliki ogromnih bremen v državi in neznoznega mestnega gospodarstva v ljubljanski občini.

Kukovec je dejal: »To je eminentno državni interes, da ne bo potrjen Pesek za župana.« Mi pa pravimo, da bi bil eminentno državni interes, ko bi demokratska gospoda nehala briti norce iz ljudstva, in da bi bil eminentno državni interes ko bi demokratske norce srečala pamet. Kajti to ravnanje ljubljanskih demokratov ne zasluži drugega naslova.

Nam in našemu ljudstvu je bilo izpočetka vseeno, ali je župan g. Pesek ali kdo poslanci konfrontirani z Mojzesom. Ta jim opravičen je ta boj, dokazuje ravnanje demokratskih centralistov sedaj. Uničili so avtonomijo slovenskega ljudstva, sedaj uničujejo avtonomijo slovenskih občin — vse to v interesu žepa dvo- ali troglave klike.

Proti tej gospodi ne smemo poznati robenega pardona!

Dnevni dogodki.

— Nova sv. maša v Tržiču. V nedeljo bo imel novo mašo tukajšnji rojak g. Kristijan Cuderman. G. novomašnik je sin delavske rodbine. Oče in mati oba člana naše J. S. Z. pohajata v predilnico. Nova maša bo ob enem naš delavski praznik. Č. g. novomašniku kliče krščansko delavstvo: Na mnoga leta!

— Tržič. Ponosni smo tržani, da uživamo najdražje meso v Sloveniji. Po mestih kot Ljubljana, Maribor so cene mesa znižane, v Ljubljani jedo telečje meso po 18 K, v Tržiču je še vse po starih cenah. Naši občinski možje, ki imajo večino namreč liberalci in njihovi zavezniki socialisti kaj dobro skrbje za delavsko ljudstvo, ki jim bo to skrb gotovo bogato poplačalo.

— Ali smo že v Albaniji? Na izvršilnem oddelku ljubljanskega sodišča vodi posle sedaj neki gospod, ki skuša uvesti pri naših sodiščih popolnoma albanske razmere. Zadeve, ki so čisto enostavne in jih je treba rešiti edino na ta način, da se pristisne na že napravljene sklepe sodni pečat in podpis, rešuje po 14 in še več. V nekem slučaju je nujni rekurz namesto, da bi ga nemudoma predložil v rešitev višji instanci, zadrževal cele tri mesece, potem izdal v dotični stvari meritorično odločbo in v ti obenem ugotovil, da je z ozirom na to meritorično odločbo, rekurz brezpredmeten, ga torej višji instanci, — kar je bila njegova dolžnost — sploh ni predložil. V nekem drugem slučaju je pa neko odločbo rekurznega sodišča, ki spreminja njegov sklep, vrnil rekurzni instanci v vprašanjem, če se ni zgodila pomota. Kakor kaže, bomo kmalu prišli na nivo albanske kulture, in bode tudi sodišča potegnili tok časa v svoje strankarske valove.

Naša društva.

d šentpetersko prosvetno društvo priredi v nedeljo, dne 17. t. m. skupni izlet na Kum. Iz Ljubljane se odpeljemo ob 5.18 do Trbovelj, od koder imamo na vrh približno 3 ure hoda. Na Kumu bo sv. maša, potem prosta zabava. Vrnemo se z večernim vlakom ob 9.40. Udeležnikom izleta je južna železnica dovolila polovično voznino, tako da stane vlak do Trbovelj in nazaj samo 28 kron. Izkaznice za znižano voznino se dobe pri gđ. Urški Strahovi, Sv. Petra cesta št. 77. Z izkaznico se kupi c e l a vozovnica do Trbovelj, ki pa opravičuje tudi za vožnjo nazaj, zato se ob izstopu v Trboveljah ne sme oddati. Kolodvorska blagajna v Ljubljani bo za udeležnike izleta odprta v soboto ob 9. do 10. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne. Če bi se moral izlet radi neugodnega vremena preložiti na 24. t. m., se bo veljavnost vozovnic podaljšala. Kum (1219 m) nudi obiskovalcem krasen razgled daleč naokoli, a je lahko dostopen. Člane in prijatelje našega društva, ki se ne strašijo nekoliko znoja in truda, vabimo, da pohite v nedeljo iz zaprane Ljubljane na prijazni Kum. Za prehrano skrbi vsak sam, pijača bo na razpolago. Priporočila se vzeti s seboj kozarec in sladkor (za čaj ali kavo). Zbirališče točno ob pol petih zjutraj pred glavnim kolodvorom, kjer se ob dvomljivem vremenu pogovorimo glede eventualne preložitve izleta. Daljnogleda ne pozabiti.

d Na Viču ima 17. t. m. viški Orel javno telovadbo. Ljubljancani, Orli in Orlice iz okolice, pridite ta dan med nas!

— **Stanovanjske razmere v Trzinu.** Stanovanjska naredba, ki jo je bil svoječasno izdelal naš dr. Gosar rodi svoje dobre posledice. Po tej morajo zidati tovarnarji hiše za svoje delavstvo. Tovarna Kozina je zgradila novo jako lično poslopje za uradnike in mojstre. Predilnica je kupila za več milijonov novo zgrajeno tovarno Triglavске koroške družbe. Eno poslopje in dve mali hišici bodo porabili za delavsko stanovanje. Ob državni cesti, ki vodi skozi trg pa je začela zidati razsežno poslopje, kjer bo dobilo več strank lepo stanovanje. Pri tej zadnji stavbi pa nima ravnatelj Lajovic nikakih zaslug, katere mu je hotel napraviti g. župan v zadnji občinski seji. Znano je namreč po vsem Trzinu, da je predilnica nakupila od barona Borna svet že pred letom in da je centralistična vlada v Beogradu kljub vednemu drezanju od tovarniške strani še le sedaj dovolila zidavo. Le ne ponašati se s pavovim perjem. Videti je, da bo tekom par let stanovanj dovolj v Trzinu. Pripomniti je še, da je prejšnja stanovanjska komisija delala brezplačno, novi komisiji pa je moral liberalno socialistični odbor nakazati večjo denarno podporo seveda v blagor občanov.

— **Zrtev Save.** Iz Trbovelj nam poročajo: Pri kopanju v Savi je utonil v nedeljo dne 10. julija popoldan 22 letni železniški uradnik Stanko Skarabot, rodom iz Gorice. Njegovi kolegi so ga svarili, naj se nikar ne podaja preko Save, dasiravno je dober plavalec, vendar jih ni ubogal, ter tako postal žrtev savskih valov. — Pri tej priliki bi opozorili merodajne kroge, naj prepovedo kopanje na mestih od Zagorja do Zidanega mosta, ali pa naj hode za vsak slučaj pripravljeni kak rešilni čoln, kot je običajno v drugih modernih državah.

— **Brezvestna navijalka cen.** Iz Lazu nam poroča prijatelj našega lista: Na stotine ljudi se pripelje vsak dan v Laze, da se koplje v bistri vodi pod milim nebom v prelepi okolici. Tako je bilo tudi 12. t. m. Ko se je občinstvo skupalo, je dobil marsikdo slast do jedi ter je stopil k stojnici, kjer je prodajala žensčina kruh, klobase in druge take reči. Ali ljudje so se ogorčeni spogledavali, zakaj za štruco, ki sane v Ljubljani 4 krone je zahtevala brezvestna ženska kar 8 reči osem kron. No brezvestno odiranje je trajalo le malo časa, ker je prišel orožnik ter buri prepovedal nadaljno prodajo. Plačati bo morala denažno globo pa še zaprta bo. Prav ji bodi!

— **Učinek maksimiranih cen.** Listi poročajo: 12. t. m. so v Beogradu stopile v veljavo nove cene živilom na trgu, ki jih je določila mestna občina. Učinek je bil isti kakor vselej: polovica blaga se je prodajala po isti ceni kakor doslej, druga polovica pa je s trga izginila. — Temu poročilu dodajajo zagrebški listi, da je v Zagrebu čisto tako. A pri nas v Ljubljani ni prav nič drugače. Potem naj pa še kdo reče, da med nami ni edinstva.

— **Smrt ukrajinskega pisatelja.** V Poltavi v Ukrajini je nedavno umrl znani ukrajinski pisatelj Panas Myrnyj. V svojih romanih je največ opisoval socialne razmere svojega naroda. Njegova dela so bila v caristični Rusiji prepovedana in so izšla v Švici.

— **General Tamassy — mizarški mojster.** Bivši avstrijski general pl. Tamassy, ki se je odlikoval kot branitelj Przemysla, je te dni vložil na budimpeštanski stanovanjski urad prošnjo za dodelitev primerne prostora, v katerem bi mogel otvoriti mizarstvo delavnico. Tamassy se je naučil mizarstva v ruskem ujetništvu. Tedaj si gotovo ni mislil, da si je s tem zagotovil pošteno ekstenzo na stara leta.

— **Pletenje nogavic novih in starih se prevzame v delo.** Natančno se pozivne v pisarni J. S. Z. Stari trg 2/I.

Ljubljanski dogodki.

lj Umrl je g. Andrej Zalar zasebnik in bivši gostilničar v starosti 68 let. N. v m. p. lj Družba na policiji. Dne 18. julija t. l. ob 14. uri bo začela pri policijskem ravnateljstvu v Ljubljani javna dražba raznih vrst od urada zoper verižnike itd. zaplenjenega blaga. Prodajali se bodo klobuki, slamniki, manufakturno blago, bakrene žice in druge stvari. Dražba se bo nadaljevala potem dnevno od 14. ure naprej do razprodaje vsega blaga. Natančnejši podatki so razvidni iz razglašene na deski za objave policijskega ravnateljstva.

lj Razstava ženskih ročnih del. Kdor si je ogledal na Turjaškem trgu izdelke ženske ročne umetnosti v zavodu za žensko ročno obrt, gotovo ni odšel brez zadovoljnosti. Razstavljeni so izdelki učenek, ki so se udeleževale petmesečne čipkarske šole in se učile ondi klekanja in raznih drugih ženskih tehnik. — Zavod ima umetnostno, socialno in domovinsko zaslugo. Temu zavodu se ima tudi Osred. čipkarska zadruga, ki ima svoj sedež v Ljubljani, Stari trg 2, III. nadstropje, zahvaliti za tehnične vrline svojih izdelkov. Kdor izdelke kupuje, jih pač nabavlja radi lepote, trpežnosti, kraktičnosti in solidnosti. Nadkriliti Evropo in si zagotoviti svetovni trg

je pač laskavo za tako institucijo. A tudi socialna stran je zvezana s tem podjetjem. Dekleta, ki se pečajo z razstavljenimi in podobnimi tehnikami, dobe poleg lepote tudi in njim primerne zaposlenosti, tudi nekaj za preživljanje. Kdor pomisli, da bi se mnogo, mnogo teh deklet potikalo bogve kod in bi njihova domovina doživljala na njih sramoto, same pa nesrečo, zna take vrste podjetje tudi iz tega vidika ceniti. Iz domovinskega čuta je treba poudariti, da se na ta način goji in varuje narodna umetnost. Kogar miče, more še vedno ogledati mične klekane izdelke najrazličnejše motive, Foledo izdelke in one iz bisernic. Zavodu za žensko domačo obrt načeljuje Ivan Vogelnik, državni nadzornik za to zadevo in sicer ves čas od po-

stanka naše države, v katero se je vrnil iz Dunaja, kjer je vodil z dolgoletnim uspehom ravno to stvar. Tiho in neopazno delo je običajno z največjim blagoslovom združeno.

lj Velika vročina vlada v Ljubljani. Snoči ob pol 9. uri zvečer je kazal termometer na vrhu 25° C. vročine. Danes ob 1. uri popoldne je kazal termometer v senci 32° C., na soncu pa 42° C.

lj Zdravstveni izkaz ljubljanske občine za čas od 3. do 9. julija. Rodilo se je 10 moških in 17 ženskih otrok, skupaj 27, med temi 1 mrtvorojenček. Umrlo pa je 16 moških in 12 ženskih, skupaj 28 oseb, med njimi 13 tujcev. Od nalezljivih bolezni so bili prijavljeni 1 slučaj davice, 1 slučaj škrlatinke in 2 slučaja griže.

Iz organizacij.

Jugoslov. Strok. Zveza.

Občni zbor ljublj. okrožja J. S. Z. se vrši v nedeljo, dne 24. julija t. l. ob 10. uri v knjižnici Jugoslovanske tiskarne. Dolžnost skupinskih odborov in zaupnikov je, da se ga polnoštevilno udeležijo. Vabljeni tudi člani vseh skupin. — Odbor.

Izlet v Trzin. Ljubljansko okrožje J. S. Z. napravi letos tekom avgusta v slučaju polovične vožnje izlet v Trzin. Tu si bo krščansko socialno delavstvo poiskalo razvedrila ter si s tovariši naše Gorenjske okrepilo tovariško vez. Razvijmo že sedaj živahno agitacijo, ko bo enkrat zagotovljena polovična vožnja, da bo delo tem lažje. Vabljeni v prvi vrsti tudi naši gorenjski tovariši.

Seja ljubljanskega okrožja J. S. Z. se vrši v ponedeljek, dne 18. julija ob osmi uri zvečer v pisarniških prostorih, Stari trg 2. I. Prosim gotove udeležbe. — Predsednik.

Delauska zveza.

Maribor. Pridite na delavski shod v petek, dne 15. julija, ob 8. uri zvečer v dvorano JSZ v Mariboru, Splavarska ulica, kjer bo govoril poslanec krščansko-socialnega delavstva dr. A. Gosar. Pridružite se Krekovim delavcem na shodu in izletu v nedeljo, dne 17. julija na Gori pri Sv. Petru pri Mariboru ob 3. uri popoldne ob lepem vremenu. Vstopite v njih vrste, kjer je pravo mesto delavnega ljudstva! Delavska zveza.

Železničar.

Prometna zveza ima redno odborovo sejo v nedeljo dne 17. t. m. ob 10. uri popoldne v spodnjih prostorih I. del. konsumnega društva, Kongresni trg št. 2. Za točno in polnoštevilno udeležbo se priporoča predsednik.

Iz kurilnice. Nedeljsko »Jutro« se hujuje radi članka, ki je bil v zadnji četrtkovski številki, ter je branil pravice kurjačev. Pravi, da se je dopisnik neprimerno zalezel v demokrate, ker jim očita reakcionarstvo in nazadnjaštvo, češ, dr. Korošec je vsega tega kriv, ker je on podpisal kot žel. minister ta ukaz. Recimo, da bi bil dr. Korošec na predlog znanega Jelića res to storil. Čudno se nam pa zdi, kako da se ni poprej nikdar zahtevalo strogo izvrševanje te naredbe kakor ravno sedaj, ko se demokrati na vladi. Veselilo bi nas, če bi dopisnik »Jutrovi« vrstic zavzemal stališče kurjačev, ne pa zagovarjal demokrate. Še bolj bi nas pa veselilo, če bo naša intervencija radi kurjačev uspešna, da bodo našo prčnjo podprli g. demokrati in sicer z isto vneto in gorečnostjo kakor so podprli obznanje. Va bene?

Dinarske plače. Kar smo vedno naglašali in bomo tudi z naprejem, da morajo namreč v važnih vprašanjih se složiti vse železniške organizacije v enotni nastop, se se je zopet uresničilo. Namesto da bi napredovali nazadujemo. Poprej je bila začetna plača 1000 K letno, sedaj 900 din. Torej zopet udarjeni. In če pomislimo, da bode krona zginjila in namesto nje stopil dinar v vrednosti krone, tedaj še le vidimo, kako smo zopet prikrajšani. Mogoče se zopet oglasi kak »Jutrovec« in bo rekkel, da je to naprednjaštvo. Ministrstvo se tudi ni držalo principov, da železničar upravlja težjo službo kakor ostali državni nameščenci, ter da mora radi tega biti 25 odstotkov bolj plačan. Dosedanja stanarina odpade. Draginjska doklada 3 dinarjev za vsakega rodbinskega člana ostane neizpremenjena. Upokojenci vseh kategorij (uradniki ne) dobe po 212,50 dinarjev draginjskih doklad mesečno. Železničarji naj zahtevajo na upogled službene novine, kjer se lahko potem orientirajo, v koliko so na boljšem ali na slabšem. Pripomnimo, da ima vsak žel. uslužbenec pravico vpogleda službenih novin in se mu

iste ne smejo odtegovati. Napredovanje slug ni več 100 K ampak 80 din.

Snažilci strojev na kanalu je ona kategorija železničarjev, katera spada med delavce. Toda razlika je tako velika in delo tako naporno, da se čudimo, kako more človek opravljati to službo leto za letom. Pogled na njih nam da obenem tudi odgovor. Bledi, upadlega obraza, suhe postave opravljajo tiho in mirno svojo naporno službo. Po leti v vročini, požirajo prah, a pozimi morajo dostikrat do členkov gaziti po mrzli vodi. Ni človeka, ne organizacije, ki bi storila korak za nje. Ali se ne bi mogla dati tem ljudem službena obleka in pa čevlji. Ali se jih ne bi moglo po dobi nekaj let premeniti ter jim dati lažjo službo? Imamo varstvo za živali, a varstva in pomoči za te ljudi, kateri morajo podležiti jetiki, ni. Uprava zgani se. Če hočeš imeti dobre uslužbence, kateri naj vestno opravljajo svojo službo, bodi vestna tudi ti napram uslužbenem.

Narodni praznik in progarij. Dne 12. t. m. se sestanejo progarij ob za delo določenem času in kraju kot po navadi. Progarni mojster telefonično obvesti skupino z naslednjo vsebino: Sinoči je prišla depeša, da je danes narodni praznik in se ne bode delalo. Delavci so se ob tej novici upravičeno jezili. To je že drugi dan v enem mesecu, ko gospodje z navadnim izgovorom kratijo najpotrebnejšim zaslužek. Slišali so se trpki glasovi. Tudi drugod so imeli in imajo cesarji in kralji rojstne dneve in godove, a so pustili in pustile delavcem zaslužiti. Sedaj se nas pa ne pusti delati ter nam to naznanijo šele isti dan, da imajo delavci nepotrebno pot, za katero ne dobijo nobene odškodnine. Ni čuda, če v ljudstvu raste nezadovoljnost in se pojavlja nezaupanje. Pripomniti je, odkar je J. Ž. Z. močna postala, si gospodje upajo poljubno zapostavljati delavce.

Kovinar.

Guštanj. Danes je odšla na vlado deputacija delavcev-kovinarjev iz Guštana. Delavci trpe veliko bedo. Odpuščenih je dozdaj že do 300. Pa tudi ostalim se pokazuje od časa do časa s prstom na cesto. Če je carina previsoka, če blago zastane, če je dobiček premajhen, tedaj se reče: Delavec umri! Kdo si bo belil glavo, da se enkrat za vselej reši pereče vprašanje tistih, ki žele delati. — Deputacijo spremlja od Jugoslovanske Strokovne Zveze tovariš Cviki.

Rudar.

Trbovlje. V nedeljo dne 17. VII. ob pol 9. uri zjutraj se vrši v »Društ. domu« v Trbovljah sestanek članov »Rudarske Zveze«. Dolžnost vsakega krščansko zavodnega delavca je, da se tega sestanka udeleži, ker stojimo pred važnimi političnimi in strokovnimi dogodki. Radi tega je nujna potreba, da smo vsi orijentirani o stvareh katere se tičejo vsega naroda, posebno pa še nas delavcev. — Koristno in potrebno je tudi, da je vsak krščansko misleči delavec naročen na naše strokovno glasilo »Naša Moč«, katero vsakomu najtopleje priporočamo. — Predsednik.

Lesni delavec.

Shod JSZ v Rimskih Toplicah. V nedeljo, dne 10. julija ob 16. uri se je vršil v gostilni »pri Majcnu« dobro obiskan shod JSZ. Na shodu je zastopnik iz Ljubljane na kratko pojasnil pomen JSZ in nje delovanje, nasprotno pa nam je dokazal, da materialistične strokovne organizacije niso nič drugega kot ubijanje delavnega ljudstva. Govornik se je strogo držal načel strokovne organizacije. Morali smo ga prositi, da nam je pojasnil tudi današnji javni položaj. Pojasnil nam je še dosti drugih stvari. Ustanovila se je tudi Delavska zveza.

Kultura.

k Cenik knjig založbe Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani je pravkar izšel. Ta cenik našteva vse knjige tega založništva, ki se ta čas še dobe. Cenik navaja današnje književne cene. Iz cenika razvidimo, da so razne panoge vede med Slovenci v hitrem razvoju, ker navaja ta katalog mnogo znanstvenih del, ki so izšle po preobratu in ki bi v starih predvojnih razmerah med Slovenci pač ne bile našle odjemalcev. Nov katalog nam je dokaz, da smo Slovenci kulturni narod, ki se zaveda svoje življenske moči, katero bo znal porabiti v boju za bodočnost.

k Parni kotel. Spisal ing. Gvidon Gulič. Cena vezani knjigi K 40.—. To knjigo so vsa slovenska glasila prav toplo priporočila. Ker pride parni kotel večkrat tudi na velikih kmetijskih posestvih v poštve, navajamo izpisek iz ocene »Kmetovalca«, ki piše v svoji zadnji številki sledeče: »Vendar je knjižica tako poljudno pisana, da je lahko razumljiva tudi priprostemu človeku. Knjiga bo dobrodošla tudi našim kmetijskim posestnikom in gospodarskim zadrugam, ki imajo parne kotle v uporabi in ki prihajajo večkrat v zadrego pri popravilih. Zaradi tega toplo priporočamo vsem takim posestnikom in zadrugam, da si nabavijo to knjigo.«

k Astronomija. Zvezdoslovje je posebno zanimiva veda, ki se goji tudi med Slovenci. Ne samo v izobraženih krogih, tudi med priprostim narodom naletimo na ljudi, ki kažejo mnogo znanja in zanimanja za zvezdoslovje. Vsakdo, ki ima kaj zmisla za to vedo, si bo rad omislil zanimivo knjigo, ki je pravkar izšla v založbi Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani pod naslovom: Osnovni nauki astronomije (Kozmografija). Spisal profesor Jozef Reiser. Knjiga velja K 22.— in je ponatis iz velike Reiserjeve fizike za višje razrede srednjih šol. Knjigo priporočamo ukaželnim Slovincem.

Raznoterosti.

r Kurir — milijonar. Te dni je bila hišna preiskava pri češkem državljanu Klavinku na Dunaju. Imel je za 30 milijonov raznih inozemskih valut. Klavinka je bil svoj čas manjši uradnik Avstro-Ogrske banke, a je živel zadnji čas jako potratno. Njegovo stanovanje ni štel nič manj ko 30 sob. Milijonsko imetje si je baje pridobil v spekulacijah z valuto, ko je popotaval kakor češkoslovaški kurir.

r To ne govori, ampak upije do neba. Mažarski parlament je odredil sestaviti statistiko sleparskih vojnih dobaviteljev. Dr. V. Pröhle je navsezadnje dovršil nehvaležno delo. Dognal je, da je bilo med 1018 obtoženci 740 židov, ali od teh brezvestnih vampirjev je bilo obsojenih samo 150 oseb! Gorje deželi, v katero se zajé pogubni židovski parasit.

r Kako dolgo so živeli veliki učenjaki, umetniki in pisatelji. Torquato je živel 51 let, Vergilij 52, Šekspir 52, Moliere 53, Dante 56, Beethoven 56, Ovid 57, Horacij 57, Mickiewicz 57, Kollar 58, Racine 59, Demosten 59, Lavater 60, Galvani 61, Boccaccio 62, Fenelon 63, Aristoteles 63, Cuvier 64, Milton 66, Uouseau 66, Erasmus 69, Copper 70, Kopernik 70, Le Lage 70, Linne 71, Glack 73, La Fontaine 74, Reaumur 75, Hayden 77, Palacky 77, Galilei 78, Bacon 78, Corneille 78, Komensky 79, Tukidides 79, Juvenal 80, Kant 80, Plato 81, Buffon 82, Goethe 82, Purkym 82, Newton 84, Hernal 84, Voltaire 85, Dr. Rieger 86, Auber 87, Sofokles 90, Michelangelo 96, Tician 97, Fontenello 100. — Malo časa so živeli: Puškin 37 let, Byron 36, Mozart 35, Prešeren je živel 48 let.

Odgovorni urednik Anton Marinček.

Izdaja konzorcij »Novega časa«.

Tiska jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Modna in manufakturna trgovina

„PRI IVANKI“

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29

naznanja svojim cenjenim odjemalcem, da od 1. junija naprej prodaja razno manufakturno blago za 20 odstotkov ceneje ter se priporoča za obilen obisk

Veliko zalogo

poljedelskih strojev

iz tvornice Umrath & Komp. ter bakrene kotle priporoča lastnica po umrlem soprogu

FRANCU HITTI, Ljubljana

Sv. Martina cesta št. 2.